

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од Сто дваесет и третата седница на
Собранието на Република Македонија,
одржана на 17 февруари 2006 година

Седницата се одржа во сала 1 на Собранието на Република Македонија, со почеток во 18,20 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше Љупчо Јордановски, претседател на Собранието.

Љупчо Јордановски: Дами и господа пратеници, Ја отворам 123-та седница на Собранието на Република Македонија.

На седницата поканети се претседателот на Република Македонија, претседателот и членовите на Владата на Република Македонија и шефовите на странските дипломатско конзуларни мисии акредитирани во Република Македонија.

Дозволете ми од мое и ваше име да ги поздравам присутните гости.

Со особена чест и задоволство, од името на Собранието на Република Македонија и од свое лично име ги поздравувам нашите денешни гости, претседателот на Европската комисија, господинот Жозе Мануел Барозо и Комесарот за проширување на Европската комисија, господинот Оли Рен.

(аплауз)

Господинот Барозо ја предводи плејадата на нови европски лидери со визија и решителност за соочување и надминување на предизвиците на новото време и за Европа со отворени врати, единствена во вредностите и стандардите и богата во својата културна разноликост.

Ваша екселенцијо,

Користејќи го вашето присуство ја искажуваме нашата благодарност за Мислењето на Европската комисија, со кое е препорачан и поддржан кандидатскиот статус на Република Македонија за членство во Европската унија. При тоа е констатиран и поздравен досегашниот напредок одработен од наша страна, но се поставени и непосредни задачи, по чие исполнување веруваме дека ќе ни биде отворен патот за следниот чекор-започнувањето на преговорите за членство во Европската унија.

Оваа 2006 година за нас и нашиот регион според низа навестувања веќе е означена како пресвртна. Очекуваме со поддршка на Европската Унија и меѓународната заедница да бидат отстранети ретроградните, скапо плати заблуди од минатото, да биде создадена одржлива, долгорочна стабилност и отворена европска иднина за сите земји на овие простори.

Континуираниот дијалог и соработката, кои имаат и парламентарна димензија, е особено важен елемент на нашето интегрирање во европските процеси, како и охрабрувачки сигнал за реформите што ги преземаме. Затоа, не радува што со кандидатскиот статус започна нашето

учество, како набљудувач на средбите на Европската унија и Европскиот парламент, преку што се реализира нашето запознавање и интеграција во главните европски процеси. Истовремено, нашето Собрание со посебна Декларација се определи најмалку еднаш годишно на одделна седница да го разгледува процесот на Европското интегрирање.

Почитуван претседателе на Европската комисија, ве повикувам да се обратите на Собранието на Република Македонија. Повелете.

Жозе Мануел Барозо: Претседателе, претседателе на Републиката, истакнати членови на Собранието, истакнати гости, амбасадори, дами и господа,

Ми претставува големо задоволство што сум денес овде со вас. Ова е мојата прва посета не само на Скопје, туку на целиот регион на Западен Балкан откако станав Претседател на Европската комисија. Во текот на оваа посета, многу ме охрабри она што го научив, дознав и импресиониран сум од одлучноста на сите лидери нивните земји да остварат напредок на патот кон ЕУ.

Претстојниот период е период на предизвици, како за ЕУ, така и за Западниот Балкан. Од своја страна, Европската унија и нејзините земји-членки треба да го искористат потенцијалот на ЕУ за економски пораст и отворање на повеќе работни места- основните цели на обновената Лисабонска стратегија. Треба да го подобриме начинот на кој работиме и ги донесуваме законите. Треба да се справиме со меѓународните предизвици, без оглед на тоа дали се работи за борба против тероризмот или климатските промени. Треба да ја продолжиме дебатата за иднината на Европа. Европската интеграција се согледува како во продлабочувањето на политичката и економска интеграција, така и во географското проширување на Унијата со оние земји кои ги задоволуваат соодветните критериуми.

Но и земјите од Западен Балкан исто така се соочуваат со значајни предизвици. Успешната разврска на преговорите за статусот на Косово е важна за стабилноста на целиот регион. За таа цел, важно е сите земји од регионот да го поддржат овој процес. Разрешувањето на ова прашање ќе му овозможи на целиот регион да се движи напред.

ЕУ има научено уште многу одамна дека соочувањето со многу предизвици е возможно само преку остварување на регионална соработка. А она што важи за ЕУ исто така важи и за Западниот Балкан. Земјите сами не може да ги решаваат прашањата, како што се економски пораст, враќање на бегалците, развој на инфраструктурата и животна средина. За таа цел, регионалната соработка го зазема централното место во нашата политика за овој регион, на истиот начин како што регионалната соработка е

суштинска за Европската унија. Регионалната соработка во Западниот Балкан не е процес кој е одвоен од претпристапниот процес, туку е негов интегрален дел. Вие сте активни во промовирање на регионалната соработка, и јас ве охрабрувам да продолжите да ја остварувате оваа активна улога.

Токму од овие причини ние го поддржуваме брзото склучување на регионалниот договор за слободна трговија. Преку него ќе се унапредува регионалната трговија, а регионот ќе стане попривлечен за странските инвеститори. Ќе ја зголемиме поддршката за развој на малиот бизнис, уште повеќе заради тоа што приватното претприемништво треба да биде основата на вашиот економски развој. Во таа смисла, нашите политики за Западен Балкан се одраз на политиките кои ги применуваме во рамките на Унијата, преку Лисабонската агенда за стратегија и пораст на работните места. Ве поттикнувам да ги вклучите овие цели во рамките на вашите политики и акциони планови.

А сега дозволете ми да се осврнам на вашата земја, која имам чест и задоволство да ја посетам.

Само пред неколку години, стабилноста на оваа нација беше загромена поради внатрешен конфликт. Денеска, таа претставува веруваме стабилна демократија која е цврсто поставена на патот за членство во ЕУ. Кога мојот претходник, претседателот Проди го посети Скопје во 2004 година, тој ја изрази својата желба процесот на проширување да достигне до Скопје. И достигна. Минатата година во декември, Европскиот Совет одлучи да ви додели статус на земја-кандидат. Јасно ставивме до знаење, еднаш и засекогаш, дека вашата иднина е во Европската унија. Доделувањето на статусот на земја-кандидат значи дека ЕУ ги признава напредокот кој го имате постигнато во изминативе неколку години, како и вашата силна политичка волја да се справите со преостанатите приоритети и предизвици и за ова на сите ви честитам.

Статусот на кандидат пред и сè е политичко признание. Одлуката за започнување на преговорите за пристапување ќе биде посебно донесена. Преговорите може да започнат само кога ќе постигнете доволен степен на усогласување со критериумите за членство.

Импесиониран сум од вашите досегашни постигнувања. Мултиетничкиот принцип е вграден во вашиот Устав и истиот се применува низ земјата. Почитувањето на разликноста стана гаранција за единството на земјата. Во таа смисла, македонскиот модел е модел за другите земји во регионот.

По значајни суштински реформи главно преку децентрализацијата, вашите јавни установи постепено го менуваат начинот на кој им обезбедуваат услуги на граѓаните. Полицијата и судството се на прагот на радикални промени. Во многу области се изврши измена на законите или

се донесоа нови закони, и вие сте во процес на усвојување на европските стандарди. Економијата веруваме се движи во вистинската насока и е доволно стабилна да овозможи вистински напредок во структурните реформи кои следуваат.

Ова е возможно заради вербата на поединци дека само храбрите реформи и смелите компромиси може да донесат подобра иднина. И една лична забелешка во оваа прилика, Да се потсетам на моите состаноци, средби и со починатиот претседател Трајковски кој беше посветен на европската иднина на својата земја. Траумите и поделбите од минатото беа заменети со модел во кој сите граѓани ги споделуваат истите начела и заедничка визија.

ЕУ направи сè што е во нејзина моќ да ги олесни овие реформи. Но најголемиот дел од товарот го понесовте вие. И успеавте. Тековните реформи во вашата земја отвораат нови перспективи и можности.

Почитувани членови на Собранието,

Граѓаните на оваа земја ќе имаат корист од вашиот труд само доколку реформите целосно се спроведат. За ЕУ, спроведувањето на реформите ќе биде лакмусов тест преку кој ќе се измерат вашите заложби и способност. Останува уште многу да се сработи- нема време за задоволство, како што впрочем попладнево разговаравме со претседателот на Владата.

Собранието има активна клучна улога во процесот на евроинтеграција. Како законодавен дом, одговорен да следи и спроведува контрола врз извршната власт, мора да псогирате дека се исполнуваат заложбите дека плановите се преточуваат во конкретни акции и дека се обезбедени неопходните ресурси.

Претстојните избори ќе бидат предизвик. Политичкото водство и сите граѓани на земјата не треба да ги штедат своите напори во обезбедувањето на гаранција дека изборите ќе се одржат во согласност со европските стандарди. ЕУ има големи очекувања од вас како земја-кандидат.

Следните чекори се јасни. Потребно е да демонстрирате значителен напредок во надминување на слабостите посочени во Мислењето на Комисијата и во реализирање на приоритетите на Европското партнерство пред да се размислува за било какви понатамошни чекори. Како што беше случајот со сите земји-кандидати уште од првото проширување во 1973 година, потребно е да ги исполните политичките, економските, правните и административните критериуми. Потребно е да демонстрирате способност за преземање на обврските за членство во ЕУ. Вашите постигнувања ќе го одредат темпото на напредок кон следната фаза.

ЕУ и Комисијата ќе ви помогнат. Веќе имаме обезбедено техничка помош и обука за стотини државни службеници во буквално сите

министерства. Ви помогнавме да создадете и опремите голем број на нови институции и да ја развиете својата инфраструктура. Ќе продолжиме во оваа насока и нашите напори ќе се зголемуваат напоредно со вашите напори да го зацврстите капацитетот за управување со средствата од ЕУ.

Почитувани членови на Собранието,

Западниот Балкан продолжува да биде висок приоритет на ЕУ. Тоа е пораката која сакам да ја пренесам во оваа прилика. Во своето неодамнешно Соопштение за Западниот Балкан, Комисијата постави широк спектар на мерки кои ќе ви помогнат во вашите напори за понатамошно консолидирање на стабилноста и зголемување на просперитетот на регионот.

Потребно е да екипираме нова генерација во земјата со знаење и вештини кои се очекуваат од европските лидери. Ќе ја зголемиме нашата поддршка во областа на образованието и истражувањето преку обезбедување на повеќе стипендии за студентите, дипломците и истражувачите од регионот. Новата регионална Школа за високо образование во реформите на јавната администрација се очекува оваа година да ги отвори своите врати.

Свесен сум за важноста која му ја придавате на прашањето за визниот режим. Оваа година Комисијата ќе достави предлози за олеснување на визните барања, започнувајќи со вашата земја. Исто така, се очекува да се спроведат и мерки за олеснување на патувањето на истражувачи и студенти, како и олеснување на движењето преку границите кон ЕУ.

Дозволете ми да завршам со една поопшта забелешка. Перспективата за членство во ЕУ ги трансформира земјите и општествата во Европа, вклучувајќи ја и мојата земја. Само потсетете се какви беа одредени земји членки на ЕУ пред да се приклучат кон ЕУ и каква е состојбата во тие земји сега. Новите земји членки постигнуваат вистински напредок. Значи не зборуваме за апстрактни цели, туку зборуваме за конкретни бенефиции и корист за граѓаните од земјите. Членството во ЕУ е двигател на реформите и фактор на стабилизација уште од самиот почеток на основањето на Европската заедница по Втората светска унија. Не се работи само за заеднички пазар и економија, се работи за мир, стабилност, се работи за вредности како што се владеењето на правото, демократијата, слободата на човековите права. Ова е навистина процес кој веќе покажа што може да донесе не само во однос на конкретна корист за граѓаните, туку и во смисла на високите вредности кои ги браниме. Тоа е голем проект и навистина се радуваме што го прифаќате овој проект. Минатиот декември, ЕУ ви даде конкретна понуда, сите земји членки на ЕУ. Сега е моментот да ја искористите оваа можност, преку работа на реформите кои ќе ве доведат до вистинското заслужено место во срцето на Европа. Никој не

вели дека ќе биде лесно. Остварувањето на сонот за членство во ЕУ отсекогаш бил процес кој бара време и напор. Тоа е така заради тоа што самиот процес на транзиција на многу начини е поважен и од самата крајна дестинација.

Но може да сметате на нашата поддршка додека минувате низ оваа транзиција. Сносиме заедничка одговорност да ги исполниме очекувањата кои ги споделуваат сите наши граѓани: а тоа се поголем просперитет и стабилност. Верувам дека заедно можеме да ги исполниме овие очекувања.

Ви благодарам на вниманието.

(Аплауз).

Љупчо Јордановски: Почитуван господине Барозо, дозволете ми да ви се заблагодарам на пораките што ги упативте во врска со предизвиците кои стојат пред нас, а и пред Европа.

Со тоа дами и господа, почитувани пратеници, ја заклучувам 123-та седница на Собранието на Република Македонија. Уште еднаш благодарам.

(Седницата заврши во 18,40 часот).